

(19)

(10) **LT 3679 B**

(12)

PATENTO APRAŠYMAS

(11) Patento numeris: **3679**

(51) Int. Cl.⁵: **C12G 3/06**

(21) Paraiškos numeris: **IP2023**

(22) Paraiškos padavimo data: **1994 08 09**

(41) Paraiškos paskelbimo data: **1995 02 27**

(45) Patento paskelbimo data: **1996 01 25**

(72) Išradėjas:

Gediminas Sargūnas, LT
Genovaitė Daniūnienė, LT
Česlovas Talačka, LT
Saulius Aleksiūnas, LT

(73) Patento savininkas:

Valstybinė akcinė įmonė "SEMA", Respublikos g. 82, 5319 Panevėžys, LT

(74) Patentinis patikėtinis:

Petras Puzinas, 22, Aguonų g. 140, 5306 Panevėžys, LT

(54) Pavadinimas:

Karčiosios trauktinės kompozicija

(57) Referatas:

Išradimas skiriamas degtinės-likerio pramonei.

Šiuo išradimu sukuriama nauja karčiosios trauktinės kompozicija, kurią sudaro cukrus, koleris, citrinos rūgštis, kadagio uogos, jonažolės antžeminė dalis, spirito-vandens mišinys bei papildomai įvesti ajerų šakniastiebiai, citrininės melisos antžeminė dalis, raudonėlio antžeminė dalis, mėtos antžeminė dalis, imbiero šakniastiebiai, žvaigždanyžiaus vaisiai, citrinos žievelės, išlaikant sekantį pagamintos karčiosios trauktinės ingredientų santykį, kg/1000 dekalitų:

citrinos rūgštis	0.25	-	0.35
ajerų šakniastiebiai	0.035	-	0.065
kadagio uogos	0.042	-	0.078
citrininės melisos antžeminė dalis	22.0	-	26.0
jonažolės antžeminė dalis	14.8	-	17.2
raudonėlio antžeminė dalis	3.6	-	4.4
mėtos antžeminė dalis	0.32	-	0.48
imbiero šakniastiebiai	0.43	-	0.57

LT 3679 B

žvaigždanyžiaus vaisiai	0.07	-	0.13
citrinos žievelės	0.24	-	0.4
cukrus	330	-	355
koleris	8.0	-	12.0
spirito-vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitrų		

Naujai sukurta karčiosios trauktinės kompozicija turi sekančius rodiklius:

stiprumas	38%
spalva	gintarinė
skonis	saldžiai aitrus
aromas	bukietas be vyraujančio ingrediento
biologinės savybės	gerina virškinimo sulčių sekreciją, spazmų atpalaidavimą, teigiamai veikia žmogaus kvėpavimo organus, stimuliuoja širdies darbą

Išradimas skiriamas degtinės - likerio pramonei.

Yra žinoma karčiosios trauktinės kompozicija paskelbta leidinyje "Likerio - degtinės gaminių ir deginių receptūros", Maskva, Lengvoji ir maisto pramonė, 1981, pusl. 200, į kurią įeina cukrus, koleris, citrinos rūgštis, jonažolės antpilas ir spirito - vandens mišinys.

Artimiausią žinomą karčiosios trauktinės kompoziciją sudaro cukrus, koleris, citrinos rūgštis, aromatinis kadagio uogų spiritas, jonažolės antpilas, elninės šiurės antpilas, spirito vandens mišinys žinomas pagal SU a.l. Nr. 1017720.

Paminėtų karčiųjų trauktinių pagrindiniai trūkumai - tai nepakankamo lygio organoleptinės savybės bei nepakankamas pagamintų karčiųjų trauktinių stabilumas.

Dėl paminėtų trūkumų pašalinimo ir karčiųjų trauktinių asortimento išplėtimo buvo sukurta nauja karčiosios trauktinės kompozicija, kurią sudaro cukrus, koleris, citrinos rūgštis, kadagio uogos, jonažolės antžeminė dalis, spirito - vandens mišinys bei papildomai įvesti ajerų šakniastiebiai, citrininės melisos antžeminė dalis, raudonėlio antžeminė dalis, mėtos antžeminė dalis, imbiero šakniastiebiai, žvaigždanyžiaus vaisiai, citrinos žievelės, išlaikant sekantį pagamintos karčiosios trauktinės ingredientų santykį, kg/1000 dekalitų:

citrinos rūgštis	0.250	-	0.350
ajerų šakniastiebiai	0.035	-	0.065
kadagio uogos	0.042	-	0.078
citrininės melisos antžeminė dalis	22.000	-	26.000
jonažolės antžeminė dalis	14.800	-	17.200
raudonėlio antžeminė dalis	3.600	-	4.400
mėtos antžeminė dalis	0.320	-	0.480
imbiero šakniastiebiai	0.430	-	0.570
žvaigždanyžiaus vaisiai	0.070	-	0.130
citrinos žievelės	0.240	-	0.400
cukrus	330.000	-	355.000
koleris	8.000	-	12.000

spirito - vandens mišinys likęs kiekis iki 1000 dekalitų

Toliau pateikti mišinių ingredientų santykiai yra jų masių santykiai.

Ingredientai kupažavimui paruošiami sekančiai:

0.25 - 0.35 kg citrinos rūgšties tirpinama vandenyje santykiu 1:5 šaltu būdu.

0.035 - 0.065 kg susmulkintų, džiovintų ajero šakniastiebių užpilama 75% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę ajero šakniastiebiai antrą kartą užpilami 75% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:10 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo ajerų šakniastiebių antpilai sumaišomi.

0.042 - 0.078 kg prinokusių džiovintų kadagio uogų užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:10 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmojo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę kadagio uogos užpilamos 45% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1 : 8.3 ir išlaikomas 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

22.0 - 26.0 susmulkintos ir džiovintos citrininės melisos antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi citrininės melisos žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

14.8 - 17.2 kg susmulkintos išdžiovintos jonažolės antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi jonažolės žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

3.6 - 4.4 kg susmulkinta išdžiovinta raudonėlio antžeminė dalis užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi raudonėlio žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma

5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.32 - 0.48 kg susmulkintos išdžiovinotos mėtų antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi mėtų žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.43 - 0.57 kg susmulkintų imbiero šakniastiebių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:6 ir išlaikoma 5 paras pamaišant kas parą. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi imbiero žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.07 - 0.13 kg džiovintų žvaigždanyžiaus vaisių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi žvaigždanyžiaus žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.24 - 0.4 kg šviežiai nuluptos citrinos žievelės užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:4 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi citrinos žievelės žaliava užpilama 45% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:3 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

330 - 355 kg cukraus į kupazą įvedama 65.8% vandeninio sirupo pavidalu. Cukraus sirupas ruošiamas karštu būdu, žinomu iš techninio lygio. Dėl dalinės cukraus inversijos dedama citrinos rūgšties 0.08% nuo cukraus svorio.

8.0 - 12.0 kg kolerio gaunama žinomu būdu iš techninio lygio, pakaitinant atitinkamą kiekį cukraus 10 - 20 min prie temperatūros 180⁰ C. Prieš įvedant į kupazą koleris skiedžiamas vandeniu santykiu 1:1.

Karčiosios traukinės pagaminimui naudojamas aukščiausio išvalymo reaktifikuotas etilo spiritas, pagamintas iš cukriniu runkelių melasos bei geriamas vanduo, kuris turi bendrą kietumą ne didesnį kaip 1mg-ekv/dm^3 .

Karčioji traukinė kupazuojama, įvedant į 75 dekalitų 40% stiprumo spirito - vandens mišinį paruoštus ingredientus eilės tvarka, kuria aprašomas jų paruošimas. Po kiekvieno paruošto ingrediento įvedimo permaišomas visas kupazas.

Įvedus į kupazą visus ingredientus, kupazas papildomas reikiamo stiprumo spirito - vandens mišiniu, kuriuo pasiekiamas bendras kupazo stiprumas 38%.

Paruoštas kupazas išlaikomas 24 valandas. Po to kupazas filtruojamas ir išpilstomas.

Naujai pagamintos karčiosios traukinės pasiekti rodikliai:

stiprumas	38%
spalva	gintarinė
skonis	saldžiai aitrus
aromatas	bukietas bevyraujančio ingrediento
biologinės savybės	gerina virškinimo sulčių sekreciją, spazmų atpalaidavimą, teigiamai veikia žmogaus kvėpavimo organus, stimuliuoja širdies darbą

Naujai sukurtos karčiosios traukinės kompozicijos išpilstymo pavyzdys:

0.3 kg citrinos rūgšties tirpinama vandenyje santykiu 1:5 šaltu būdu.

0.05 kg susmulkintų, džiovintų ajero šakniastiebių užpilama 75% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę ajero šakniastiebiai antrą kartą užpilami 75% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:10 ir išlaikoma 14 parų kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo ajerų šakniastiebių antpilai sumaišomi.

0.06 kg prinokusių džiovintų kadagio uogų užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:10 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmojo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likę kadagio uogos užpilamos 45% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:8.3 ir išlaikomas 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

24.0 kg susmulkintos ir džiovintos citrininės melisos antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi citrininės melisos žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

16.0 kg susmulkintos išdžiovintos jonažolės antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi jonažolės žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

4.0 kg susmulkintos išdžiovintos raudonėlio antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi raudonėlio žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.4 kg susmulkintos išdžiovintos mėtų antžeminės dalies užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:16 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi mėtų žaliava užpilama 40% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:12.5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.5 kg susmulkintų imbiero šakniastiebių užpilama 70 % stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi imbiero žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.1 kg džiovintų žvaigždanyžiaus vaisių užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:6 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo

užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi žvaigždanyžiaus žaliava užpilama 50% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:5 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

0.32 kg šviežiai nuluptos citrinos žievelės užpilama 70% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:4 ir išlaikoma 5 paras kas parą pamaišant. Pirmo užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo likusi citrinos žievelės žaliava užpilama 45% stiprumo spirito - vandens mišiniu santykiu 1:3 ir laikoma 5 paras kas parą pamaišant. Antro užpylimo antpilas filtruojamas. Po filtravimo pirmo ir antro užpylimo antpilai sumaišomi.

345 kg cukraus į kupažą įvedame 65,8% vandeninio sirupo pavidalu. Cukraus sirupas ruošiamas karštu būdu, žinomu iš techninio lygio. Dėl dalinės cukraus inversijos dedama citrinos rūgšties 0.08% nuo cukraus svorio.

10 kg kolerio gaunama žinomu būdu iš techninio lygio, pakaitinant atitinkamą kiekį cukraus 10 - 20 min prie temperatūros 180° C. Prieš įvedant į kupažą koleris skiedžiamas vandeniu santykiu 1:1.

Įvedus ingredientus, kupažas papildomas reikiamu kiekiu atitinkamo stiprumo spirito - vandens mišiniu, kad būtų pasiektas bendras kiekis 1000 dekalitų ir bendras kupažo stiprumas 38%.

Kupažas išlaikomas 24 valandas. Po to jis filtruojamas ir išpilstomas.

Naujai pagaminta karčioji trauktinė gali būti gaminama pramoniniu būdu.

IŠRADIMO APIBRĖŽTIS

Karčiosios trauktinės kompozicija, kurią sudaro cukrus, koleris, citrinos rūgštis, kadagio uogos, jonažolės antžeminė dalis, spirito - vandens mišinys, **b e s i s k i r i a n t i** tuo, kad į ją papildomai įvesti ajerų šakniastiebiai, citrininės melisos antžeminė dalis, raudonėlio antžeminė dalis, mėtos antžeminė dalis, imbiero šakniastiebiai, žvaigždanyžiaus vaisiai, citrinos žievelės, išlaikant sekantį pagamintos karčiosios trauktinės ingredientų santykį, kg/1000 dekalitų:

citrinos rūgštis	0.250	-	0.350
ajerų šakniastiebiai	0.035	-	0.065
kadagio uogos	0.042	-	0.078
citrininės melisos antžeminė dalis	22.000	-	26.000
jonažolės antžeminė dalis	14.800	-	17.200
raudonėlio antžeminė dalis	3.600	-	4.400
mėtos antžeminė dalis	0.320	-	0.480
imbiero šakniastiebiai	0.430	-	0.570
žvaigždanyžiaus vaisiai	0.070	-	0.130
citrinos žievelės	0.240	-	0.400
cukrus	330.000	-	355.000
koleris	8.000	-	12.000
spirito - vandens mišinys	likęs kiekis iki 1000 dekalitų		